Älgförvaltningsområde Blekinge väst

Beslut om revidering av älgförvaltningsplan för Blekinge väst

Beslut

Länsstyrelsen i Blekinge län beslutar att fastställa den reviderade älgförvaltningsplanen för Blekinge Väst, som inkom till myndigheten den 25 juni 2026 (bilaga 2) och gör denna gällande till 30 juni 2028.

En ny älgförvaltningsplan ska lämnas till Länsstyrelsen Blekinge senast 1 juni 2028.

Detta beslut ska gälla utan hinder av att det överklagas.

Beskrivning av ärendet

Ansökan om revidering av älgförvaltningsplanen inkom till länsstyrelsen 2026-06-25 (dnr. 218-3207-1). Beräkningar i älgfrode inkom 2026-07-13 (dnr. 218-3207-2).

Ett yttrande från jägareförbundet mottogs 2026-08-04 (*dnr*. 218-3207-2026-3).

Sammanfattning

Sammanfattning av älgförvaltningsplanen som utgör grund för fastställandet:

• Målet sätts till 3,2 älgar per 1000 ha jaktareal i vinterstam 2028.

• Den bedömda vinterstammen bedöms ha varit oförändrad under föregående 3 årsperiod.

• Utifrån analys i älgfrode kommer planerad avskjutning leda till en ökad älgstam med en lägre tjurandel.

• Spillningsinventeringen bedöms enligt underlaget ligga på en stabil nivå, med ett medel omkring 3,1 älgar per 1000 hektar i vinterstam. Senaste siffran från spillningsinventeringen 2026 säger 2,9 älgar per 1000 hektar jaktareal.

• Älgobsen från senaste säsongen bedöms ha sjunkit något men sett till fyraårs medel så bedöms älgobsen vara stabil.

• Av förvaltningsplanen framgår också att tätheten i älgstammen varierar och man bedömer älgstammen som lägst på Listerlandet och söder om E22.

Motivering till beslutet

I förvaltningsplanen görs den samlade bedömningen att älgstammen har varit oförändrad under den föregående planperioden.

Den senaste kvalitetssäkrade spillningsinventeringen från 2026 visar en täthet på 2,9 älgar per 1 000 hektar. Även älgobsen har varit stabil och visar inte någon tydlig ökning under den senaste säsongen. Mot denna bakgrund bedöms målet om en vinterstam på 3,2 älgar per 1000 hektar under den kommande planperioden vara något högt satt.

Av Jägareförbundets yttrande (*dnr 218-3207-2026-3*) framgår vidare att beräkningar i FRODE, baserade på uppgifterna från förvaltningsplanen, visar att målet inte kommer att nås inom planperioden. Enligt beräkningarna förväntas älgstammen i stället vara oförändrad om tre år.

Vid Länsstyrelsens granskning upptäcktes avvikelser i den sammanlagda avskjutningen i förvaltningsplanen, som baseras på uppgifterna i de ingående älgskötselplanerna. I dialog med förvaltningsgruppen framkom att felaktiga siffror hade förts in i besluten för två tidigare fastställda älgskötselplaner, Ronnebyortens ÄSO och Ringamålas ÄSO, trots att korrekta uppgifter hade presenterats när planerna togs fram.

När Länsstyrelsen Blekinge summerade de korrekta siffrorna i de ingående älgskötselplanerna konstaterades att den sammanlagda

avskjutningen stämmer överens med förvaltningsplanen. Länsstyrelsen Blekinge kommer därför att fatta ändringsbeslut för de två älgskötselområden vars beslut inte överensstämmer med de underliggande älgskötselplanerna.

Länsstyrelsen har vid prövningen beaktat den senaste skattningen i LST-Moose. Blekinge är ett särpräglat län med stora variationer i såväl landskap som bebyggelsestruktur, bland annat till följd av den långa kuststräckan och E22, som på flera sätt utgör en barriär genom länet. Förhållandena kan därför variera betydligt även inom ett och samma älgförvaltningsområde. Lokala förhållanden inom ett enskilt älgskötselområde – såsom älgstammens storlek och sammansättning, fodertillgången och skadebilden – kan således avvika från de förhållanden som avspeglas i den totala skattningen för älgförvaltningsområdet.

Resultatet från LST-Moose används därför inte som ett exakt mått på älgtätheten inom älgförvaltningsområdet, utan som ett kompletterande underlag vid bedömningen av om förvaltningsplanens uppgifter är rimliga. Om underlagen tydligt pekar i olika riktningar finns det anledning att närmare granska uppgifterna i förvaltningsplanen och det underlag som de bygger på.

Enligt den senaste skattningen i LST-Moose från 2025 är den beräknade älgtätheten i västra Blekinge 4,07 älgar per 1 000 hektar. Med 95 procents konfidens bedöms tätheten ligga mellan 2,99 och 5,54 älgar per 1 000 hektar. Den senaste skattningen från LST-Moose bedöms vara den mest osäkra eftersom den ligger längst ut på tidslinjen. Skattningen från 2024 visar att den då beräknade älgtätheten i västra Blekinge var 3,94 älgar per 1 000 hektar. Med 95 procents konfidens bedömdes tätheten då ligga mellan 3,05 och 5,07 älgar per 1 000 hektar.

Resultatet från LST-Moose visar en högre älgtäthet än den som har beräknats för det aktuella älgförvaltningsområdet. Älgförvaltningsområdets skattning ligger dock inom LST-Moose-resultatets konfidensintervall. Modellen visar även en marginell ökning mellan 2024 och 2025, men förändringen är inte så stor att den ger anledning att ifrågasätta förvaltningsplanens samlade bedömning att älgstammen, sett över en treårsperiod, då den har varit i stort sett oförändrad. Resultatet ger därför inte anledning att närmare utreda skillnaden mellan LST-Moose och övriga uppgifter. Skillnaden är inte heller i sig tillräcklig för att bedöma

älgförvaltningsområdets skattning som orimlig.

Trafikolyckor med älg behandlas endast översiktligt i skötselplanen. Tillgänglig statistik visar att antalet trafikdödade älgar ökade något under 2025 jämfört med föregående år. Mot bakgrund av bedömningen att älgstammen varit oförändrad under den senaste planperioden finns det därför anledning att närmare analysera varför olycksstatistiken inte uppvisar en motsvarande stabil utveckling.

Sett över en fyraårsperiod uppgår det genomsnittliga antalet trafikdödade älgar till cirka 19–20 individer per år. Utfallet för 2025 bör därför betraktas i ett längre tidsperspektiv. Om ökningen är början på en faktisk och varaktig trend eller endast utgör en tillfällig variation får kommande års statistik utvisa.

En ökning av antalet trafikolyckor skulle kunna indikera att älgstammen på ÄFO-nivå har ökat, eftersom en större stam normalt innebär att fler individer rör sig i landskapet och därmed kan påverka risken för viltolyckor. Sambandet mellan älgstammens storlek och antalet trafikolyckor är dock inte entydigt. Olycksrisken påverkas även av faktorer som trafikintensitet, vägnätets utformning, väderförhållanden och älgarnas rörelsemönster.

Det går därför inte att utifrån utfallet för ett enskilt år dra någon säker slutsats om att älgstammen har ökat och att detta i sin tur har lett till fler trafikolyckor. Trafiksäkerhetsaspekten bör likväl belysas tydligare i nästa förvaltningsplan och vägas in i den samlade bedömningen av älgstammens storlek och utveckling.

Enligt uppgift från förvaltningsgruppen har de använda siffrorna som presenteras under avsnittet ”övrig dödlighet” hämtats från SLU:s senaste skattning. I denna uppskattas den årliga övriga dödligheten bland vuxna älgar till i genomsnitt 3,2 procent, med ett konfidensintervall på 2,1–4,4 procent.

Att SLU:s skattning används som utgångspunkt motiveras av att den övriga dödligheten är förenad med ett betydande mörkertal. Långt ifrån alla älgar som dör av andra orsaker än jakt, trafik eller predation påträffas och rapporteras. Den registrerade dödligheten ger därför inte nödvändigtvis en fullständig bild av den faktiska omfattningen. Länsstyrelsen ställer sig positiv till att man använder en vetenskapligt underbyggd skattning i stället för att enbart utgå från upplevda förhållanden eller lokala bedömningar.

Älgen har i Rödlista 2025 klassats som Nära hotad (NT). Klassningen grundas på älgstammens minskande utveckling på nationell nivå. Klassningen innebär inte i sig att älgen är hotad inom varje enskilt älgförvaltningsområde eller att jakt inte får bedrivas. Rödlistningen är dock en signal om att stammens fortsatta utveckling behöver följas noggrant.

Mot denna bakgrund ska osäkerheterna i underlaget beaktas när den planerade avskjutningen och den eftersträvade älgtätheten bedöms. Såväl avskjutningen som målet för älgtätheten måste vara förenliga med en långsiktigt livskraftig älgstam. Förvaltningen behöver också kunna anpassas om uppföljningen på ÄFO-nivå visar att älgstammens utveckling avviker från den skattning som ligger till grund för förvaltningsplanen. Vid osäkerhet ska särskild hänsyn tas till risken för en utveckling som på sikt kan vara svår att vända.

Länsstyrelsen har noterat att enligt senaste ÄBIN bedöms arealen foderproducerande ungskog öka med 2,5 procent under de kommande tre åren. Den prognostiserade utvecklingen av fodertillgången bedöms därmed vara förenlig med förvaltningsplanens inriktning mot en ökande älgstam.

Länsstyrelsen vill samtidigt påpeka att förvaltningsgruppen har fastställt ett mål om högst 5 procent årsskador på tall. Den senaste ÄBIN-inventeringen visar dock att andelen årsskador uppgår till 12 procent (felmarginal + / - 3 procent) på ÄFO-nivå. Samtidigt framgår det av förvaltningsplanen att fodertillgången bedöms som god i jordbruks- och mellanbygderna i förvaltningsområdets södra delar, medan den är lägre i norr, särskilt i de grandominerade områdena. Vidare framgår att man försöker styra avskjutningen till de områden där älgarna befinner sig och därför arbetar förvaltningsgruppen aktivt med att påverka skötselområdenas avskjutning, i syfte att öka jakttrycket där betesskadorna är som störst.

Det har, enligt förvaltningsgruppen, under föregående planperiod rapporterats om betesskador inom förvaltningsområdet och även framförts synpunkter på skadornas omfattning. Eftersom skadorna inte har dokumenterats genom formella skrivelser till förvaltningsgruppen eller rapporterats på något annat systematiskt sätt, bygger bedömningen i stor utsträckning på uppskattningar och muntliga rapporteringar, utöver senaste ÄBIN. När uppgifter om

skador kommer in genomför förvaltningsgruppen vanligtvis fältbesök för att bilda sig en uppfattning om skadornas omfattning.

Enligt förvaltningsgruppen finns det en ambition att förbättra insamlingen och dokumentationen av uppgifter om viltskador inom förvaltningsområdet. Inför kommande planperiod avser man därför att arbeta mer systematiskt med att fånga upp och sammanställa sådana uppgifter.

Älgförvaltningsområdets övergripande målsättning om högst 5 procent årsskador på tall visar på en tydlig ambition att minska skadenivåerna. Länsstyrelsen konstaterar samtidigt att den nuvarande skadebilden är problematisk. Skadenivån kan inte bedömas enbart utifrån älgstammens storlek, eftersom omfattningen av betesskador påverkas av flera faktorer. Den nuvarande skadebilden bedöms därför inte i sig utgöra skäl att motsätta sig den planerade ökningen av älgstammen inom förvaltningsområdet. Det är dock viktigt att skadeutvecklingen följs noggrant under planperioden och att förvaltningen vid behov anpassas utifrån utvecklingen av såväl älgstammen som skadorna på skog.

Vid bedömningen av skadenivån bör det samtidigt beaktas att ÄBIN:s definition av viltskada omfattar ”*skador på trädets stamaxel som har orsakats av hjortvilt, det vill säga av älg, rådjur, kronhjort eller dovhjort*”. Även om toppskottsbete är den dominerande skadetypen och älg anges som den huvudsakliga skadegöraren, kan samtliga registrerade skador inte utan vidare tillskrivas älgstammen inom det berörda förvaltningsområdet. Eftersom flera klövviltsarter förekommer inom förvaltningsområdet visar den senaste ÄBIN-inventeringen således att den samlade skadenivån är hög, men inte att skadebilden uteslutande beror på älgstammens storlek. Av samma anledning är det önskvärt att förvaltningsgruppen framåt dokumenterar vilken typ av skador som rapporteras och även i största möjliga mån gör en bedömning om skadorna orsakats av älg eller annat klövvilt.

Enligt gällande instruktioner ska bedömningen i förvaltningsplanen grundas på en sammanvägning av tillgängliga underlag. Om den samlade bedömningen av älgstammens utveckling avviker från vad de tillgängliga uppgifterna visar, behöver skälen för avvikelsen tydligt redovisas och motiveras inför nästa planperiod. Förvaltningsplanen behöver även innehålla ett mer underbyggt resonemang om de uppgifter och beräkningar som redovisas samt

hur dessa har vägts samman. Uppgifterna ska, när det är möjligt, redovisas och beaktas i planens beräkningar i enlighet med gällande instruktioner.

Om relevanta faktorer inte kan uttryckas i siffror, eller om andra omständigheter bedöms ha betydelse, ska planen åtminstone innehålla en skriftlig redogörelse för deras bedömda påverkan på älgstammens utveckling. Om förvaltningsgruppen väljer att frångå eller inte använda ett tillgängligt underlag ska det tydligt anges vilket underlag det gäller och varför det inte har lagts till grund för beräkningarna eller den samlade bedömningen. Detta är nödvändigt för att nästa förvaltningsplan ska kunna bedömas som tillräckligt väl underbyggd.

Inför nästa planperiod ska förvaltningsgruppen säkerställa att Älgobs och spillningsinventering genomförs med tillräcklig omfattning och kvalitet inom samtliga älgskötselområden.

Under planperioden ska älgstammens utveckling, avskjutningen, skadenivåerna, trafikolyckorna och övrig dödlighet följas noggrant. Om uppföljningen visar en utveckling som inte är förenlig med en långsiktigt livskraftig älgstam eller målen för skogsskador behöver förvaltningen anpassas.

Vid en samlad bedömning anser Länsstyrelsen att förvaltningsplanen lämnar visst utrymme för fortsatt förbättringsarbete. De brister och osäkerheter som finns i underlaget är dock av begränsad omfattning och utgör inte skäl för att inte kunna fastställa planen för den aktuella planperioden.

Länsstyrelsen bedömer därför att den föreslagna planen kan godkännas. Älgförvaltningsgruppen erinras samtidigt om skyldigheten att årligen utvärdera den aktuella situationen och vid behov revidera förvaltningsplanen i enlighet med 18–19 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2011:7).

Bestämmelser som beslutet grundas på

Jaktlagen (1987:259)
Jaktförordning (1987:905)
Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort (NFS 2011:7)
Förordning (2009:1474) *om viltförvaltningsdelegationer*

Du kan överklaga beslutet

Se information nedan hur du kan överklaga beslutet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Daniel Ottosson med vilthandläggare Minnie Andersson som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Du kan överklaga beslutet hos Naturvårdsverket

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos Naturvårdsverket.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Blekinge antingen via e-post; blekinge@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Blekinge, 371 86 Karlskrona.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det Naturvårdsverket som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer ditt överklagande bifogar du kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, blekinge@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 00 00. Ange diarienummer 3207-2026.